

концепція управління по цілях, концепція управління на основі показника доданої економічної вартості, універсальна система показників, система стратегічних карт, «піраміда діяльності компанії», система оцінки ефективності діяльності й зростання.

Різноманіття підходів до організації системи управління на підприємстві та умов їх застосування диктує необхідність аргументованої класифікації систем показників, що використовуються для оцінки їх ефективності.

Список використаної літератури:

1. Хорнгрен Ч., Фостер Дж., Датар Ш. Управленческий учет, 10-е изд. / Ч. Хорнгрен, Дж. Фостер, Ш. Датар; Пер. с англ. – СПб.: Питер, 2005. – 1008 с.
2. Хорнгрен Ч.Т Бухгалтерський облік: управлінський аспект / Ч.Т. Хорнгрен, Дж. Фостер. – Пер. з англ. Я. В. Соколова. – М: Фінанси і статистика, 2000. – 143 с.
3. Хохлов Н.В. Управление риском : учеб. пособ. для вузов / Н. В. Хохлов. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 239 с.

ФЕДИНЕЦЬ ОЛЬГА РОМАНІВНА,
магістр зі спеціальності «Облік і оподаткування»,
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу **Максименко Д.В.,**
Мукачівський державний університет

ОБЛІК ВИТРАТ ЗА ЦЕНТРАМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Облік за місцями виникнення витрат відображає горизонтальну структуру підприємства, дозволяючи контролювати формування витрат, встановлювати відповідальність за доцільність виробничих витрат, обґрунтовано розподіляти непрямі витрати за їх носіями, забезпечувати простоту та точність обліку витрат.

Для контролю формування витрат місця їх виникнення повинні співпадати з центрами відповідальності за витрати. Ступінь деталізації місць виникнення витрат визначається підприємством самостійно виходячи з економічної доцільності та потреб управління.

Місця виникнення витрат є об'єктами аналітичного обліку витрат на придбання та реалізацію за елементами торгівлі і статтями калькуляції.

Тому для кожного місця виникнення витрат на підприємстві потрібно встановити одиницю виміру, на які припадають витрати, які називають базами розподілу витрат, що необхідно для забезпечення точності обліку.

Потрібно, щоб ведення обліку не було надто трудомістким та деталізація об'єктів накопичення витрат була достатньою для аналізу. Звідси випливає, що потрібно максимально спростити розподіл витрат, а відповідно і облік різних видів витрат по цих місцях.

Витрати можуть виникати на різних рівнях управління, кожному робочому місці, де споживається сировина, матеріали, паливо і електроенергія, а також використовується праця конкретного працівника.

У виробничій сфері деталізація обліку витрат за місцями і центрами залежить від багатьох чинників, головними з яких є виробнича структура, організаційно-технологічні особливості процесу виробництва, рівень технічної забезпеченості.

Це свідчить, що облік за місцями виникнення та центрами відповідальності є складовою загальної системи обліку і калькулювання собівартості. Він забезпечує достовірність даних обліку виробничих витрат, їх взаємозв'язок і групування за статтями калькуляції, елементами і видами продукції.

Виділення центрів відповідальності за центрами витрат має мету закріпити витрати за керівниками структурних підрозділів різних рівнів, інакше кажучи, організувати формування витрат й контроль за ними в розрізі окремих господарських організаційних одиниць підприємства.

Важливими умовами організації формування витрат за центрами витрат є: можливість нормування і встановлення завдання на зниження витрат виробництва, а також одержання інформації про фактичну величину витрат за кожним центром витрат.

У залежності від рівня управління виробництвом як самостійний центр витрат можна розглядати як підприємство в цілому, так і його дочірні

підприємства, філії, цехи, дільниці, відділи управління, робочі місця. Окремі з таких центрів витрат є самостійними госпрозрахунковими підрозділами й, отже, збігаються з центрами відповідальності. Конкретні переліки центрів витрат й центрів відповідальності повинні розроблятися стосовно до особливостей організації і технології виробництва, структури управління підприємством, внутрішнього економічного механізму підприємства.

Кожна служба (відділ, цех) повинна мати свій кошторис витрат та здійснювати контроль, спрямований на виявлення можливих відхилень від нього за видами продукції й за місцями виникнення (цех, служба, відділ).

Конкретну відповідальність щодо витрат можливо визначити у таких випадках:

- особа має право приймати рішення на одержання ресурсів для здійснення господарської діяльності;
- особа своїми діями може в значній мірі впливати на суму витрат;
- особа своїми прямими діями не може значною мірою впливати на суму витрат, але на неї покладена відповідальність щодо управління особами, які безпосередньо відповідають за використання ресурсів.

У кінцевому рахунку така система формування витрат забезпечує контроль визначених підприємством для структурних підрозділів співвідношень витрат й доходів.

Велике значення для забезпечення діяльності центрів витрат і відповідальності за їх витрати має робота загальногосподарських служб підприємства.

Робота будь-якого відділу оцінюється насамперед за рівнем участі, які він прийняв у досягненні кінцевих результатів роботи підприємства. Їх робота в даному напрямку характеризується тим, наскільки чітко організований контроль за показниками собівартості та як вони сприяють її зниженню.

Список використаної літератури:

1. Чумаченко М. Управлінський облік потребує підтримки/ Чумаченко М. // Бухгалтерський облік і аудит – 2003. – №5. – С. 3-7.

2. Шадрина Г. В. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности / Г. В. Шадрина. – М.: ММИЭИФП, 2002. – 138 с.

3. Шаховская Л. С. Бюджетирование: теория и практика / Л. С. Шаховская, В. В. Хохлов, О. Г. Кулакова и др. – М.: КНОРУС, 2009. – 400 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>